

Helse- og omsorgskomiteen

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboës gate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Deres referanse
Vår referanse 21/00007-116
Vår dato 23.04.2021

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

Innspill til representantforslag om rekruttering av helsefagarbeidere og sykepleiere til den kommunale helse- og omsorgstjenesten fo.no

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforening og profesjonsforbund for over 31 000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO er enig i beskrivelsen av utfordringer i kommunale helse- og omsorgstjenester. Både det at kompetent personell utgjør grunnmuren i helse- og omsorgstjenestene og er forutsetning for kvalitet i tjenestene og arbeidet som skal utføres. Flere oppgaver enn tidligere blir løst i kommunene, og alle brukere og pasienter uansett alder, diagnose og funksjonshemming må møte faglig forsvarlige tjenester med ansatte som har nødvendig kompetanse og ferdigheter. Høyt sykefravær og turnover, deltidsproblematikk og høy andel ufaglærte er utfordringer for tjenestene og brukerne.

FO er overrasket over at Senterpartiet i representantforslaget unngår å trekke frem vernepleiermangelen i kommunale helse- og omsorgstjenestene. FO har påvist en stor andel ufaglærte og mangel på vernepleiere i kommunale tjenester til personer med utviklingshemming, noe som fører til uforsvarlige tjenester mange steder.

I rapporten "*Ingen tid å miste*"¹ avdekker FO manglende kompetanse og utbredt bruk av deltid i tjenester til personer med utviklingshemming. Kun 10,7 prosent av de ansatte er utdannet som vernepleiere, til tross for at utdanningen er opprettet for å bistå denne gruppen. Med en vernepleierandel på kun 10,7 % er tjenestene svært sårbare. FO og flere brukerorganisasjoner anbefaler at 70 prosent av de ansatte har relevant høyere utdanning.

---

¹ <https://www.fo.no/getfile.php/1330664-1598358898/Filer/Rapport%20komp%20i%20tjenester%20til%20utviklingshemmede.pdf>

Vernepleierne har helhetlig helse- og sosialfaglige kompetanse, og en utdanning som særlig retter seg inn mot personer med utviklingshemming og andre med kognitive og/eller sosiale funksjonsnedsettelse. Vernepleiere er autorisert helsepersonell og har blant annet legemiddelkompetanse.

Videre vil vi trekke frem at rekruttering av ulike helsepersonellgrupper kan suppleres med mer tverrfaglighet og for eksempel sosionomer som del av kommunale helse- og omsorgstjenester.

Nedenfor er korte kommentarer til av forslagene i representantforslaget. Vi utdyper gjerne om det er behov for det.

1. Stortinget ber regjeringen gjennom et samarbeid med KS og arbeidstakernes organisasjoner opprette et nasjonalt program for økt grunnbemanning i helse- og omsorgstjenesten. Programmet må inneholde konkrete tiltak for å bidra til lokalt forankrede prosjekter for økt grunnbemanning og mindre vikarbruk.

Dette er FO enig i.

2. Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for en utvidelse av tilbudet om desentralisert sykepleierutdanning.

Det er behov for å utdanne og rekruttering av flere vernepleiere, og desentraliserte utdanningstilbud kan være et godt tiltak. Basert på FOs undersøkelse er det behov for 20 000 nye vernepleiere, og det må en systematisk opptrapping til for å øke utdanningskapasiteten på vernepleiere med 10% årlig over en 10 års periode.

De desentraliserte utdanningstilbudene må være av høy kvalitet og gjerne særlig rette seg mot personer som allerede er etablert i distriktsområder, og som kan gjennomføre dette i kombinasjon med jobb. Det må sikres både praktiske og økonomiske rammer. For øvrig er det forpliktelser knyttet til å legge til rette for studenter generelt i praksis, uansett helse- og sosialfaglige utdanninger. I mange kommuner er tjenester til personer med rus og/eller psykiske lidelser knyttet til helse- og omsorgstjenestene, og vil dermed kunne være en viktig praksisarena også for sosionomstudenter.

3. Stortinget ber regjeringen sikre kommunene rammer til å legge til rette for gode praksisplasser i kommunehelsetjenesten, og utrede en plikt for kommunene til å ta del i utdanningen av helsepersonell

FO mener Stortinget må be regjeringen sikre dette i kommunale helse- og omsorgstjenester. Vi mener kommunehelsetjenesten blir et for snevert begrep, som i liten grad omfatter omsorgstjenester.

4. Stortinget ber regjeringen sikre at nyutdannede sykepleiere i kommunehelsetjenesten får tilbud om mentorordning og praksisstøtte.

FO mener Stortinget må be regjeringen om å sikre at også nyutdannede vernepleiere får tilbud om mentorordning og praksisstøtte. Det er svært viktig for å sikre rekruttering og ikke minst at vernepleiere blir værende i arbeid i kommunale helse- og omsorgstjenester.

5. Stortinget ber regjeringen sørge for at ordningen Fagbrev på jobb blir et nasjonalt tilbud for å øke utdanningen av helsefagarbeidere, og at det settes konkrete nasjonale mål for hvor mange som skal gjennomføre i løpet av en periode.

Dette er FO enig i.

6. Stortinget ber regjeringen utvide ordningen Menn i helse til også å gjelde både kvinner og menn i målgruppen som mottar ytelser fra Nav, for å øke utdanningen av helsefagarbeidere.

Dette er FO enig i.

7. Stortinget ber regjeringen sikre at deltagere i ordningene Menn i helse og Fagbrev på jobb tilbys tilstrekkelig norskopplæring.

FO er enig.

8. Stortinget ber regjeringen utrede og innføre en Y-vei for helsefagarbeidere, en videreutdanning for helsefagarbeidere som ønsker å bli sykepleiere.

FO mener det også må legges til rette for at helsefagarbeidere kan gå videre med utdanning som vernepleiere. Dette kan være et godt tiltak for å rekruttere flere ansatte med tre årig høyskoleutdanning og øke den helhetlige kompetanse i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Avslutningsvis vil vi benytte anledningen til å påpeke at vernepleiere og sosionomer er en sentral yrkesgruppe for å gi forsvarlige kommunale helse- og omsorgstjenester. FO mener profesjonene må lovfestes som kompetanse kommunene må ha for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Med vennlig hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Anine Terland
Seniorrådgiver

